

Generaldirektörens stab
Kerstin Carlsson
kerstin.carlsson@socialstyrelsen.se

Regeringskansliet
Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar – Agenda 2030 och Sverige: Världens utmaning – världens möjlighet” (SOU 2019:13)

Socialstyrelsen har den 4 april 2019 beretts tillfälle att yttra sig över Agenda 2030-delegationens slutbetänkande ”Agenda 2030 och Sverige: Världens utmaning – världens möjlighet” (SOU 2019:13). Socialstyrelsen lämnar följande synpunkter på betänkandet.

Kapitel 3, Agenda 2030 och hållbar utveckling

Skapandet av samstämmighet för hållbar utveckling och säkerställandet av att all politik stödjer hållbar utveckling, såväl nationellt som globalt, innebär en stor omställning jämfört med hur myndigheterna arbetar i dag. De tre aspekterna av hållbar utveckling – ekonomisk, social och miljömässig – behöver enligt Socialstyrelsens mening lyftas fram på ett tydligare sätt, både i styrningen av myndigheterna och av myndigheterna själva i genomförandet av deras verksamhet. En sammanhållen hållbarhetspolitik i samhällets alla sektorer förutsätter en mer enhetlig och strategisk. Genomförandet av Agenda 2030 och en reell förändring av vårt samhälle förutsätter att alla myndigheters unika kompetens tas till vara och ges en tydlig roll i arbetet.

Skapandet av ett mer hållbart samhälle ställer också krav på ändrad kompetens och ett ändrat arbetssätt i myndigheterna, och i många fall även ändrade prioriteringar. Socialstyrelsen vill hänvisa till remissvaret från myndigheter i samverkan för genomförandet av Agenda 2030, och betonar att för att processerna ska nå sin fulla potential inom staten behövs en samordning inte minst för att ge tydliga styrsignaler och för att möjliggöra samlad analys och uppföljning.

Det är inte en självklarhet att myndigheter, som i dag inte har formella uppdrag att arbeta med Agenda 2030, i dagsläget har den kompetens som krävs för att göra det. Arbetet med målen i Agenda 2030 handlar inte bara om att rapportera tillgänglig statistik rörande genomförandet av mål och delmål, utan också om att bedriva aktiv verksamhetsutveckling och kvalificerad analys - både inom och mellan politikområden -, och i vissa fall specifikt för att målen ska kunna uppnås. Målen i Agenda 2030 är inte i alla delar jämförbara med befintliga nationella mål, och det krävs därför en omställning inom myndigheterna för att kunna arbeta med genomförandet.

Kapitel 4, Sveriges åtagande kräver handling

Socialstyrelsen, i egenskap av statistikmyndighet i enlighet med förordningen om den officiella statistiken, välkomnar att regeringen tydliggör statistikmyndigheternas roll i genomförandet av Agenda 2030. Socialstyrelsen menar att statistikmyndigheterna måste ges ett tydligt ansvar för att arbeta med indikatorerna och anpassa rapportering och analys till en svensk kontext. Det handlar både om att se till att rapportering görs för Sveriges del till den globala nivån, oavsett om det handlar om en nollrapportering eller data som visar genomförandet på nationell nivå, och att aktivt delta i arbetet med att utveckla ny statistik. En sådan verksamhet är resurs- och kompetenskrävande. Socialstyrelsen förutsätter att regeringen initierar en dialog för att tydliggöra i vilken mån ansvariga myndigheter involverade i statistikinsamlingen för genomförandet av Agenda 2030 ska bidra till rapportering och utvecklingsarbete.

Kommuners och regioners ansvar för genomförandet av Agendan är centralt. Socialstyrelsen vill framhålla att samverkan mellan lokal, regional och nationell nivå är nyckeln till framgång och välkomnar ett tydliggörande från regeringen hur myndigheterna på bästa sätt ska kunna stötta det lokala och regionala arbetet. I de fall ett större omställningsarbete behöver initieras för att målen och delmålen i Agendan ska kunna genomföras på nationell nivå krävs att resurser kan avsättas och arbetet planeras i god tid innan målen ska vara uppnådda år 2030.

Socialstyrelsen tillstyrker förslaget att ordinarie processer används för genomförandet av Agendan, men vill också betona att det är viktigt att myndigheterna ges formella uppdrag, i instruktion eller regleringsbrev, som tydliggör deras ansvar för genomförandet. Regeringen kan också använda möjligheten att ge myndigheterna särskilda uppdrag att genomföra Agendan – t.ex. att myndigheter under flera olika fackdepartement får i gemensamt uppdrag att ta fram analyser av mål och målkonflikter. Socialstyrelsen anser att myndigheterna måste ges konkreta möjligheter att påverka genomförandet på riktigt och att kunna avsätta resurser för att operationalisera Sveriges ambition att vara ledande i genomförandet. Socialstyrelsen välkomnar därför delegationens förslag om att också ändra i myndighetsförordningen.

Kapitel 5, Riksdagen beslutar om mål och ramar

Socialstyrelsen välkomnar förslaget om att ha ett riksdagsbundet mål om Agenda 2030 i syfte att få genomslag i styrningen av politikområdena. Det är viktigt bl.a. för att ett sådant riksdagsbundet mål kan omsättas i tvärssektoriell styrning. Vad gäller återrapporteringen till FN:s högnivåforum för genomförandet av Agenda 2030 anser Socialstyrelsen att det är nödvändigt att tydliggöra myndigheternas roll i att bidra till de analyser som ska skickas in från Sverige, och att dessa bör ges som regeringsuppdrag för att betona deras vikt. I dag sker detta på mer informell grund vilket inte bidrar till att skapa en tydlighet kring genomförandet.

Kapitel 6 En kommitté för förslag och uppföljning

Socialstyrelsen tillstyrker förslaget om att tillsätta en kommitté som får i uppdrag att ta fram underlag till regeringen i form av uppföljning och utvärdering av

genomförandet nationellt och globalt. Att kommittén ges i uppdrag att lämna förslag till åtgärder som driver genomförandet framåt och som bidrar till att minska genomförandegapet är ett konstruktivt sätt att skapa framdrift i genomförandet. Socialstyrelsen ser detta som ett komplement till en stärkt samordning inom Regeringskansliet. Kommitténs uppdrag och uppgifter blir centrala för att få kraft i genomförandet av Agenda 2030 under de elva år som är kvar innan målen ska vara uppnådda.

Kapitel 7 Stärkta förutsättningar för staten

Socialstyrelsen tillstyrker förslaget att ange mål för statsförvaltningens arbete att genomföra Agenda 2030 genom tillägg i det förvaltningspolitiska målet och att tydliggöra att myndigheterna ska verka för en miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling genom ändring i myndighetsförordningen (2007:515).

Socialstyrelsen anser också, liksom delegationen, att regeringen bör stärka samordningskapaciteten i sitt arbete, både inom och mellan politikområden och mellan den nationella, regionala och lokala nivån. Att Regeringskansliet stärker sin förmåga att arbeta med Agenda 2030 tillsammans med myndigheterna är en förutsättning för att målen ska nås. I detta sammanhang kan myndigheternas samverkan inom ramen för GD-forum tjäna som ett gott exempel på tvärsektorieell samverkan och också bidra med goda idéer. Socialstyrelsen vill slutligen hänvisa till det gemensamma remissvar som skickats in av styrgruppen (GD 10 + 1) för myndighetssamverkan för genomförande av Agenda 2030 via Sida.

Beslut om detta yttrande har fattats av stabschefen Urban Lindberg. Utredaren Kerstin Carlsson har varit föredragande.

SOCIALSTYRELSEN

Urban Lindberg

Kerstin Carlsson